

UUSIUTUVAT ENERGIALÄHTEET

Tuulivoima, aurinkoenergia, vesivoima, valtamerienergia, maalämpö, biomassa ja biopolttoaineet ovat uusiutuvia energialähteitä, jotka ovat vaihtoehtoja fossiilisille polttoaineille. Ne auttavat vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, monipuolistamaan energian tarjontaa ja vähentämään riippuvuutta epäluotettavista ja vaihteluille alttiista fossiilisten polttoaineiden ja etenkin öljyn ja kaasun markkinoista. Uusiutuvaa energiaa edistävä EU:n lainsäädäntö on kehittynyt merkittävästi viime vuosina. Vuoden 2030 jälkeisen ajan toimintakehys on parhaillaan käsiteltävänä.

OIKEUSPERUSTA JA TAVOITTEET

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 194 artiklan mukaan unionin energiapolitiikalla pyritään edistämään uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämistä, jotta ilmastotavoitteet voidaan mukauttaa ja integroida paremmin uuteen markkinarakenteeseen.

SAAVUTUKSET

A. Alkuvaiheet

Kun uusiutuvia energialähteitä koskeva valkoinen kirja ([COM\(1997\)0599](#)) julkaistiin vuonna 1997, EU asetti sen mukaisesti tavoitteekseen, että 12 prosenttia energiankulutuksesta ja 22,1 prosenttia sähkönkulutuksesta katetaan uusiutuvilla energialähteillä vuoteen 2010 mennessä. Direktiivissä 2001/77/EY asetettiin ohjeelliset tavoitteet kullekin jäsenvaltiolle. Kattavampi lainsäädäntökehys oli tarpeen, koska vuoden 2010 tavoitteiden saavuttamisessa ei ollut edistytty riittävästi.

B. Uusiutuvia energialähteitä koskeva direktiivi

Nykyinen uusiutuvia energialähteitä koskeva direktiivi 2009/28/EY (jolla kumottiin direktiivit 2001/77/EY ja 2003/30/EY) hyväksyttiin yhteispäätösmenettelyssä 23. huhtikuuta 2009. Direktiivissä vahvistettiin sitova tavoite, jonka mukaan 20 prosenttia EU:n energiankulutuksesta on katettava uusiutuvilla energialähteillä vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi kaikissa jäsenvaltioissa uusiutuvien energialähteiden osuuden on oltava 10 prosenttia liikenteen polttoaineista vuoteen 2020 mennessä. Direktiivissä myös selvitettiin erilaisia mekanismeja, joita jäsenvaltiot voivat soveltaa pyrkiessään saavuttamaan tavoitteet (tukijärjestelyt, alkuperätakuut, yhteishankkeet ja jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välinen yhteistyö), sekä biopolttoaineiden kestävyyskriteerejä.

Direktiivissä määritetään kullekin maalle uusiutuvia energialähteitä koskevat kansalliset tavoitteet ottaen huomioon kunkin maan lähtötilanne ja mahdollisuudet käyttää uusiutuvia energialähteitä. Tavoitteet vaihtelevat Maltan 10 prosentista Ruotsin 49 prosenttiin. [Kansallisissa uusiutuvaa energiaa koskevissa toimintasuunnitelmissa](#) jäsenvaltiot esittävät, kuinka ne aikovat saavuttaa tavoitteensa, ja vahvistavat yleisen etenemissuunnitelman uusiutuvia energialähteitä koskevaa politiikkaansa varten. Edistymistä kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa mitataan joka toinen vuosi, kun jäsenvaltiot julkaisevat kansalliset [uusiutuvan energian käyttöä koskevat tilannekatsaukset](#).

C. Tulevat toimet

Komissio antoi 6. kesäkuuta 2012 tiedonannon ”Uusiutuva energia: merkittävä tekijä Euroopan energiamarkkinoilla” ([COM\(2012\)0271](#)), jossa se määrittäi alat, joilla toimia olisi syytä tehostaa vuoteen 2020 asti, jotta uusiutuvan energian tuotanto kasvaisi unionissa edelleen vuoteen 2030 asti ja sen jälkeen. Marraskuussa 2013 komissio antoi lisäohjeita (C(2013)7243) uusiutuvien energialähteiden tukijärjestelmistä sekä yhteistyömekanismien käytöstä, jotta uusiutuvia energialähteitä koskevat tavoitteet voitaisiin saavuttaa pienemmin kustannuksin. Se ilmoitti, että tuet, joita jäsenvaltiot saavat maksaa uusiutuvan energian alalle, uudistetaan täydellisesti ja yleisesti käytettyjen syöttötariffien sijaan etusijalle asetetaan kilpailuttaminen, syöttöpremiot ja kiintiövelvoitteet. Suuntaviivoissa valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosiksi 2014–2020 ([2014/C 200/01](#)) muokataan uusiutuvan energian tukijärjestelmien puitteita edelleen.

EU:ssa on jo aloitettu vuoden 2020 jälkeistä aikaa koskeva valmistelutyö, jotta investoijilla olisi varhaisessa vaiheessa selkeä kuva vuoden 2020 jälkeisestä toimintapolitiikasta. Uusiutuvilla energialähteillä on keskeinen asema komission pitkän aikavälin toimintasuunnitelmassa ”Energia-alan etenemissuunnitelma 2050” ([COM\(2011\)0885](#)). Etenemissuunnitelmassa esitetyissä energia-alan skenaarioissa esitetään uusiutuvien energialähteiden osuudeksi vähintään 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Siinä kuitenkin myös arvioidaan, että uusiutuvien energialähteiden kasvu hidastuu vuoden 2020 jälkeen, jos toimia ei jatketa. Komissio julkaisi maaliskuussa 2013 vihreän kirjan ”Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuoteen 2030” ([COM\(2013\)0169](#)), ja 22. tammikuuta 2014 julkaisemassaan tiedonannossa ”Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuosille 2020–2030” ([COM\(2014\)0015](#)) se ehdotti, että sitovia kansallisia uusiutuvan energian tavoitteita ei uusittaisi vuoden 2020 jälkeen. Sitova tavoite nostaa uusiutuvien energialähteiden osuus 27 prosenttiin energiankulutuksesta asetetaan ainoastaan EU:n tasolla. Komissio odottaa sitovien kansallisten kasvihuonekaasupäästöjä koskevien tavoitteiden lisäävän energia-alan kasvua. Tämä suunnanmuutos on johtanut kiihkeisiin keskusteluihin neuvoston ja parlamentin kanssa.

Komissio julkisti 30. marraskuuta 2016 lainsäädäntöpaketin ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” ([COM\(2016\)0860](#)) osana laajempaa energiaunionin strategiaa ([COM\(2015\)0080](#)). Paketti sisältää ehdotuksen uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin uudelleenlaatimiseksi (2016/0382), jotta EU nousisi maailmanlaajuisesti johtoasemaan uusiutuvan energian käytössä

ja jotta saavutetaan varmasti tavoite, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus on vähintään 27 prosenttia EU:n kokonaisenergiankulutuksesta vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi komission ehdotuksella uudeksi direktiiviksi edistetään uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja pyritään saamaan aikaan toimimaan kuudella eri alalla, jotka ovat:

- uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen edelleen sähköalalla
- uusiutuvan energian valtavirtaistaminen lämmityksen ja jäähdytyksen alalla
- liikenteen irtautuminen hiilestä ja monipuolistaminen (tavoitteena uusiutuvien energialähteiden vähintään 14 prosentin osuus liikenteen kaikesta energiankulutuksesta vuoteen 2030 mennessä)
- kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien parantaminen ja näille tiedottaminen
- EU:n bioenergian kestävyyskriteerien lujittaminen
- sen varmistaminen, että EU:n tasolla sovitut tavoitteet saavutetaan ajoissa ja kustannustehokkaasti.

Ehdotus uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin uudelleenlaatimiseksi hyväksyttiin teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan (ITRE) ja ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan (ENVI) tarkistamana väliaikaisesti 14. kesäkuuta 2018. Sopimuksessa asetettiin uusiutuvien energialähteiden osuuden sitovaksi tavoitteeksi EU:n tasolla 32 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Liikenteen alalla siinä vahvistettiin uusiutuvien energialähteiden osuutta koskevaksi tavoitteeksi 14 prosenttia vuoteen 2030 mennessä siten, että kehittyneiden biopolttoaineiden ja biokaasujen osuus on 3,5 prosenttia (1 prosentti vuoteen 2025 mennessä). Lisäksi ensimmäisen sukupolven biopolttoaineiden osuus rajoitettiin maantie- ja raideliikenteessä seitsemään prosenttiin, ja tarkoituksena on lopettaa palmuöljyn (ja muiden ravintokasveista tuotettujen, hiilidioksidipäästöjä lisäävien biopolttoaineiden) käyttö vaiheittain vuoteen 2030 mennessä sertifiointijärjestelmän avulla. Kuluttajien oikeuksia käyttää uusiutuvista energialähteistä itse tuotettua energiaa vahvistettiin, ”energiatehokkuus ensin” -periaate asetettiin etusijalle, ja käyttöön otettiin uusiutuvien energialähteiden osuuden 1,3 prosentin ohjeellinen vuotuinen kasvutavoite lämmityksessä ja jäähdytyksessä. Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät tekstin virallisesti joulukuussa 2018.

D. Täydentävät toimet

Energiaunionin strategian yhtenä keskeisenä tavoitteena on luoda sähkö-alan infrastruktuuri, joka soveltuu uusiutuvien energialähteiden laajaan hyödyntämiseen ([2.4.7 Energiapolitiikka](#)). Tavoitetta tukevat myös komission tiedonanto ”Energia-alan etenemissuunnitelma 2050” ja energiainfrastruktuuripaketti ([2.1.9 Energian sisämarkkinat](#)). Euroopan strategisen energiateknologiasuunnitelman (SET-suunnitelma) yhtenä pääelementtinä on uusiutuvia energialähteitä koskevan uuden sukupolven teknologian edistäminen ja kehittäminen ([2.4.7 Energiapolitiikka](#)).

E. Eri luonnonvarojen hyödyntäminen

1. Biomassa ja biopolttoaineet

Nykyään EU:lla on kaksi biopolttoaineisiin liittyvää tavoitetta eli tuottaa 10 prosenttia liikenteen polttoaineista uusiutuvista energialähteistä vuoteen 2020 mennessä (uusiutuvia energialähteitä koskeva direktiivi 2009/28/EY) ja velvoittaa polttoaineiden tuottajat vähentämään polttoaineidensa kasvihuonekaasuintensiteettiä kuudella prosentilla vuoteen 2020 mennessä (polttoaineiden laatua koskeva direktiivi 2009/30/EY). Tammikuun 22. päivänä 2014 antamassaan tiedonannossa "Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuosille 2020–2030" ([COM\(2014\)0015](#)) komissio esitti luopumista näistä kahdesta tavoitteesta vuoden 2020 jälkeen. Tämä muutos liittyy epävarmuuteen siitä, kuinka biopolttoaineisiin liittyvien maankäytön muutosten välilliset päästövaikutukset voitaisiin minimoida.

Sekä uusiutuvia energialähteitä koskevaa direktiiviä että polttoaineiden laatua koskevaa direktiiviä tarkistettiin vuonna 2015. Näin pyrittiin ottamaan huomioon biopolttoaineiden tuotannon mahdolliset kielteiset ympäristövaikutukset, jotka johtuvat epäsuorista maankäytön muutoksista ja niihin liittyvistä kasvihuonekaasupäästöistä, ja lieventämään näitä vaikutuksia^[1]. Näin ollen viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista sekä muista maatalousmaalla pääasiassa energiakäyttöön viljellyistä pääviljelykasveista tuotetuista biopolttoaineista peräisin olevan energian osuus saisi olla enintään 7 prosenttia liikenteen energian loppukulutuksesta jäsenvaltioissa vuonna 2020.

Kun ohjeelliset kriteerit biomassalle oli julkaistu helmikuussa 2010 ([COM\(2010\)0011](#)), komissio päätti tarkastella toimia uudelleen arvioidakseen alkuperäisten suositusten tuloksellisuutta ja päättääkseen, tarvitaanko tulevaisuudessa pakollisia vaatimuksia. Komissio antoi marraskuussa 2016 ehdotuksen [uusiutuvia energialähteitä koskevan direktiivin](#) tarkistamisesta ([COM\(2016\)0767](#)). Se sisältää ajantasaiset kestävyyssuositukset liikenteessä käytettäville biopolttoaineille ja bionesteille sekä lämmön ja sähkön tuotannossa käytettäville kiinteille ja kaasumaisille biomassapolttoaineille. Ehdotukseen sisältyy kolmen prosentin tavoite kehittyneille biopolttoaineille. Nykyinen ensimmäisen sukupolven biopolttoaineiden osuutta koskeva seitsemän prosentin enimmäismäärä pidetään voimassa, ja lisäksi EU:n tasolla asetetaan polttoaineiden tuottajille vaatimus tarjota tietty osuus (6,8 prosenttia) vähäpäästöisiä ja uusiutuvia polttoaineita ja ulotetaan EU:n kestävyyssuositukset koskemaan bioenergiaa (siton, että ne kattavat lämmitykseen ja jäähdytykseen ja sähköntuotantoon käytettävän biomassan ja biokaasun).

2. Merituulivoima ja valtamerienergia

Energiastrategian marraskuussa 2008 toteutetun toisen uudelleentarkastelun yhteydessä komissio julkaisi 13. marraskuuta 2008 tiedonannon "Merituulivoima: Vuoden 2020 ja sen jälkeisten energiapolitiittisten tavoitteiden saavuttaminen" ([COM\(2008\)0768](#)), jolla pyritään edistämään merituulivoiman kehittämistä unionissa.

---

[1]Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1513, annettu 9. syyskuuta 2015, bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta annetun direktiivin 98/70/EY ja uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin 2009/28/EY muuttamisesta (EUVL L 239, 15.9.2015, s. 1).

Tammikuun 20. päivänä 2014 komissio esitti toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on tukea valtamerienergian kehitystyötä, kuten aalto- ja vuorovesienergian sekä lämpötila- ja suolaisuuserojen hyödyntämistä (komission tiedonanto ”Sininen energia: Tarvittavia toimia Euroopan valtamerienergian mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vuoteen 2020 mennessä ja sen jälkeen” ([COM\(2014\)0008](#))).

EUROOPAN PARLAMENTIN ROOLI

Parlamentti on johdonmukaisesti puhunut uusiutuvien energialähteiden puolesta ja korostanut vuoden 2020^[2] ja sittemmin vuoden 2030 pakollisten tavoitteiden tärkeyttä. Helmikuussa 2014 se hyväksyi päätöslauselman^[3], jossa se kritisoi komission ehdotuksia ilmasto- ja energiapolitiikan puitteista vuoteen 2030 ja piti niitä lyhytnäköisinä ja tavoitteiltaan liian vaatimattomina. Se vaati, että sitovaksi tavoitteeksi olisi asetettava EU:n tasolla uusiutuvien energialähteiden 30 prosentin energiankulutusosuus ja että tämä tavoite olisi saavutettava jäsenvaltioittain asetettujen sitovien tavoitteiden avulla. Lisäksi se vaati liikenteen polttoaineita koskevien tavoitteiden ulottamista koskemaan myös vuoden 2020 jälkeistä aikaa.

Parlamentti on myös vaatinut pidemmällä aikavälillä järjestelmää, jolla kannustetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöön koko EU:ssa^[4], ja kannattanut tukea älykkäälle sähköverkkoteknologialle^[5]. Lisäksi se on useaan otteeseen pyytänyt komissiota tekemään ehdotuksen uusiutuviin energialähteisiin perustuvan lämmityksen ja jäähdytyksen oikeudellista kehystä varten, jotta niiden osuutta voitaisiin lisätä energiantuotannossa.

Uusiutuvia energialähteitä koskevaa direktiiviä hyväksyttäessä parlamentti tiukensi ja selkeytti useita mekanismeja, ja samalla luotiin järjestelmä, jolla taataan ekologinen kestävyys paremmin kaikessa toiminnassa. Parlamentilla oli merkittävä rooli erityisesti seuraavia kysymyksiä käsiteltäessä:

- ehtojen asettaminen liikenteen polttoaineita koskeville tavoitteille asettamalla biopolttoaineille määrällisiä ja laadullisia kestävyyskriteereitä (sosiaalinen kestävyys, maankäyttöoikeudet, elintarviketurva- ja hintavaikutukset jne.) ja erityisesti epäsuoriin maankäytön muutoksiin kytkeytyvien ongelmien esiin tuominen
- uusiutuvien energialähteiden verkkoinfrastruktuuriin pääsyn varmistaminen
- vuonna 2014 suoritettavaa uudelleentarkastelua koskevan lausekkeen rajoittaminen, jotta vältetään uudet neuvottelut sitovista tavoitteista.

---

[2]Parlamentin 29. syyskuuta 2005 antama päätöslauselma uusiutuvien energialähteiden osuudesta EU:ssa sekä ehdotuksista konkreettisiksi toimiksi (EUVL C 227 E, 21.9.2006, s. 599), 14. helmikuuta 2006 antama päätöslauselma uusiutuvista energialähteistä tuotetusta lämmöstä ja jäähdytyksestä (EUVL C 290 E, 29.11.2006, s. 115), 14. joulukuuta 2006 antama päätöslauselma biomassaan ja biopolttoaineisiin sovellettavasta strategiasta (EUVL C 317 E, 23.12.2006, s. 890) ja 25. syyskuuta 2007 antama päätöslauselma Euroopan etenemissuunnitelmasta uusiutuvia energiamuotoja varten (EUVL C 219 E, 28.8.2008, s. 82).

[3]Parlamentin 5. helmikuuta 2014 antama päätöslauselma ilmasto- ja energiapolitiikan puitteista vuoteen 2030 (EUVL C 93, 24.3.2017, s. 79).

[4]Parlamentin 25. marraskuuta 2010 antama päätöslauselma asiakirjasta ”Kohti uutta Euroopan energiastrategiaa kaudelle 2011–2020” (EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 64).

[5]Parlamentin 5. heinäkuuta 2011 antama päätöslauselma energiainfrastruktuurin painopisteistä vuodelle 2020 ja sen jälkeen (EUVL C 33 E, 5.2.2013, s. 46).

Maaliskuussa 2013 parlamentti hyväksyi energia-alan etenemissuunnitelman 2050^[6] ja kehotti komissiota esittämään mahdollisimman pian vuoteen 2030 ulottuvan politiikkakehyksen, joka sisältää kasviuonekaasupäästöjä, uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevat välitavoitteet ja tavoitteet. Se korosti päätöslauselmassaan erityisesti vakaan sääntelykehityksen merkitystä, jotta voidaan kannustaa investointeja uusiutuvaan energiaan, sekä tarvetta tarkastella uusiutuvaa energiaa enemmän unionin tasolla hyödyntäen täysin nykyisiä yhteistyöjärjestelyjä. Lisäksi parlamentti tähdensi hajautetun ja mikrotason energiantuotannon erityisroolia. Se kehotti komissiota tekemään selvityksen ja antamaan ehdotuksia siitä, kuinka uusiutuvia energialähteitä voidaan käyttää unionissa kestävästi ja tehokkaammin.

Kesäkuussa 2016 parlamentti hyväksyi päätöslauselman uusiutuvan energian tilannekatsauksesta^[7] ja kehotti siinä komissiota esittämään vuoteen 2030 ulottuvan kunnianhimoisemman ilmasto- ja energiapaketin, jossa uusiutuvia energialähteitä koskeva EU:n tavoite nostetaan vähintään 30 prosenttiin ja pyritään saavuttamaan tämä tavoite yksittäisten kansallisten tavoitteiden avulla. Vuodeksi 2020 jo vahvistettuja tavoitteita on pidettävä vähimmäistasona tarkistettaessa uusiutuvia energialähteitä koskevaa direktiiviä. Tammikuun 17. päivänä 2018 parlamentti kannatti sitä, että vuoteen 2030 mennessä vähintään 35 prosenttia kaikesta energiasta saadaan uusiutuvista energialähteistä^[8], ja vahvisti itse tuotetun energian kulutuksen oikeudeksi.

Marraskuussa 2016 komissio esitti uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin uudelleenlaatimista. Sitä koskevassa sopimuksessa asetettiin uusiutuvien energialähteiden osuutta koskevaksi sitovaksi tavoitteeksi EU:n tasolla 32 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät tekstin virallisesti joulukuussa 2018 ([direktiivi \(EU\) 2018/2001](#)). Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään 30. kesäkuuta 2021 mennessä. Muutettu direktiivi tulee voimaan 1. heinäkuuta 2021.

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

---

[6]Parlamentin 14. maaliskuuta 2013 antama päätöslauselma "Energia-alan etenemissuunnitelma 2050 – energian tulevaisuus" (EUVL C 36, 29.1.2016, s. 62).

[7]Parlamentin 23. kesäkuuta 2016 antama päätöslauselma uusiutuvan energian tilannekatsauksesta (EUVL C 91, 9.3.2018, s. 16).

[8]<http://www.europarl.europa.eu/news/fi/press-room/20180112IPR91629/kunnianhimoiset-tavoitteet-puhtaammalle-ja-tehokkaammalle-energiankulutukselle>

